

A'dam 8 Juni '51

10/34

Beste vrienden,

Jullie toezending van "Workers Councils" was een aangename verrassing voor me. Niet alleen door de ontroering van het boek, maar tevens als blijk van levensreken. Hoewel ik zeer lange tijd niets van me liet horen, heb ik toch wel voortdurend aan jullie gedacht, maar waar ik tegenwoordig als vergeten burger in rustige rust m'n dagen slijt, heb ik ~~van~~ dit stoffgeval willen doen blikken, door niets van me te laten horen.

Overigens is die rustige rust maar betrekkelijk. In de eerste plaats hebben we al gedurende 3 maanden een Frans jongetje van 3 jaar van een onzer Parijse vrienden thuis. Een alleraardigst ventje. Half Juli moet hij weer naar z'n ouders in Parijs terug. Voor z' voor al (maar waarschijnlijk toch nog meer voor z' knaapje, dat nu z' als z'n moeder beschouwt) is dat een groot verlies, omdat ze zeer aan z' ventje is gehecht. Verder werd dan de rustige rust gestoord (z' het niet onaangenaam) door voortdurend beroch uit Frankrijk. Overigens was ik wat m'n gezondheid betreft, "niet auf den Posten", zwak, voortdurend vermoeid. De dokter blies me echter nieuwe levensgeesten in met de injectie-spiet. 18 Leverinjecties. Heeft uitstekend geholpen. Ben weer geheel op krachten.

Z' maakt z' best, en dat mag ook wel, want ze heeft met die kleine en z' voortdurend beroch heel wat om handen. Ze is nog even lief als altijd.

Verleden week hadden we hier gedurende een week een kunstschilder uit Israal, die de Hollandse schilderkunst kwam bestuderen. Een heel

sympathiek persoon van 37 jaar. Interessant was echter, dat hij al 20 jaar in een "Kibutz" leeft, een soortement van communistische gemeenschap, waar de regeling van alle aangelegenheden in handen van de werkenden schijnt te liggen. Zijn Kibutz omvat 3000 personen. In heel Israël zijn zo van zulke grote gemeenschappen, terwijl er nog 100 kleinere van 200 tot 1000 personen zijn. In deze gemeenschappen leeft men volgens "nemen naar behoeften", zij het ook dat voor kleding en schoeisel zekere normen zijn gesteld. In ieder geval is geld onbekend. Hardig is 't volgende: Sigaretten waren eerst gerantsoeneerd op 1 pakje per dag per persoon. Maar ook personen die weinig of niet rookten, haalden ook hun pakje. Om de administratie te verlichten voerde men toen ook het "nemen naar behoeften" bij 't sigarettenverbruik in, met 't gevolg, dat hele dozen sigaretten overbleven. 't Verbruik daalde, omdat iedereen zoveel en op iedere tijd kon krijgen als hij wenste.

In de Kibutz zijn de mensen van dagelijkse geldzorgen bevrijd, evenals van de zorg voor hokkerellen en 't opvoeden der kinderen. 't Onderwijs schijnt goed verzorgd te worden en omvat van kleuterschool tot en met gymnasium. Wie ongeschikt voor studeren is, gaat met 14 jaar naar een vakschool. Half theorie, half praktisch werk. Eerst op 20-jarige leeftijd zijn ze de vakschool "ontwassen". Ook is er een eigen rechtspraak (gevangenis bestaat niet, wel verwijdering uit de Kibutz), bestaande uit 5 personen door de alg. vergadering gekozen. Twee maal per jaar wordt een alg. verg. gehouden, om de rechtspraak eventueel aan kritiek te onderwerpen. De "veroordeelde" heeft recht van beroep op de alg. verg.

Alles in alles een interessante kwestie en ik zou dat geval best eens een jaartje ter plaatse willen bestuderen (meewerkende). Overigens heb ik onze Israëlische vriend gereg, dat ik aan 't experiment wel grote waarde hechtte uit sociologisch oogpunt en dat 'k overtuigd was, hier een schat van belangrijk studiemateriaal te vinden, maar dat men de verwachtingen voor de toekomst niet te hoog mocht spannen. „Socialisme in enkele dorpen“... eine heikale Lache*, in een voortdurend naar de totalitaire staat groeiende wereld.

Verder valt van de fam. Schonberg te Parijs nog 't volgende te berichten. Allen gezond. De oudste dochter Rina werkt aan de „pile atomique“ voor het arrangeren en controleren van experimenten. Overigens ziet de fam. met bezorgdheid een nieuwe oorlog naderen, waarvan zij een beretking van Frankrijk door de Russen verwachten. Angerier ze oorspronkelijk uit Polen komen, vrezen ze dan naar Polen te worden overgeheveld. Dat rint hun niet en dus hebben ze alles in gereedheid gebracht naar Peru te vertrekken, waar ze een goede vriend hebben. Echter: hoewel alles nu zo wat in kunnen en kruiken is, wat de emigratie betreft, aarzelen ze toch weer Frankrijk te verlaten. Nu weten ze zelf nog niet, wat ze zullen doen.

Zie zo: Nu ben 'k uitverteld. 'k Hoop dat jullie beiden het nog goed maakt en te gelegener tijd zonder we graag toch nog eens langs komen, om een praatje te maken.

Hartelijke groeten van
ons beiden

H.C.M.